

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 г 8/2021
20.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Гордана Комненић, одређена годишњим распоредом послова у складу са одредбом члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача: АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ..., ЈЈ из ..., КК из ..., ЛЛ из ..., ЉЉ из ..., ММ из ..., НН из ..., ЊЊ из ..., ОО из ..., ПП из ..., РР из ..., СС из ..., ТТ из ..., ЋЋ из ..., УУ из ..., ФФ из ..., ХХ из ..., ЦЦ из ..., ЧЧ из ..., ЏЏ из ..., ШШ из ..., АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ..., ЈЈ из ..., КК из ..., ЛЛ из ..., ЉЉ из ..., ММ из ..., НН из ..., ЊЊ из ..., ОО из ..., ПП из ..., РР из ..., СС из ..., ТТ из ..., ЋЋ из ..., УУ из ..., ФФ из ..., ХХ из ..., ЦЦ из ..., ЧЧ из ..., ЏЏ из ..., ШШ из ..., АА1 из ..., ББ1 из ..., ВВ1 из ..., ГГ1 из ..., ДД1 из ..., ЂЂ1 из ..., ЕЕ1 из ..., ЖЖ1 из ..., ЗЗ1 из ..., ИИ1 из ..., ЈЈ1 из ..., КК1 из ..., ЛЛ1 из ..., ЉЉ1 из ..., ММ1 из ..., НН1 из ..., ЊЊ1 из ..., ОО1 из ..., ПП1 из ..., РР1 из ..., СС1 из ..., ТТ1 из ..., ЋЋ1 из ..., УУ1 из ..., ФФ1 из ..., ХХ1 из ..., ЦЦ1 из ..., ЧЧ1 из ..., ЏЏ1 из ..., ШШ1 из ..., АА2 из ..., ББ2 из ..., ВВ3 из ..., ГГ3 из ..., ДД3 из ..., ЂЂ3 из ..., ЕЕ3 из ..., ЖЖ3 из ..., ЗЗ3 из ..., ИИ3 из ..., ЈЈ3 из ..., КК3 из ..., ЛЛ3 из ..., ЉЉ3 из ..., ММ3 из ..., НН3 из ..., ЊЊ3 из ..., ОО3 из ..., ПП3 из ..., РР3 из ..., СС3 из ..., ТТ3 из ..., ЋЋ3 из ..., УУ3 из ..., ФФ3 из ..., ХХ3 из ..., ЦЦ3 из ..., ЧЧ3 из ..., ЏЏ3 из ..., ШШ3 из ..., АА4 из ..., ББ4 из ..., ВВ4 из ..., ГГ4 из ..., ДД4 из ..., ЂЂ4 из ..., ЕЕ4 из ..., ЖЖ4 из ..., ЗЗ4 из ..., ИИ4 из ..., ЈЈ4 из ..., КК4 из ..., ЛЛ4 из ..., ЉЉ4 из ..., ММ4 из ..., НН4 из ..., ЊЊ4 из ..., ОО4 из ..., ПП4 из ..., РР4 из ..., СС4 из ..., ТТ4 из ..., ЋЋ4 из ..., УУ4 из ..., ФФ4 из ..., чији је заједнички пуномоћник Јово Борић, адвокат из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 58/21 од 14.04.2021. године, након испитног поступка, донео је дана 20.05.2021. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Апелационог суда у Београду Р4 г 58/21 од 14.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 58/21 од 14.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, приговор предлагача ради убрзавања поступка

у предмету Апелационог суда у Београду Гж 3799/20. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Против наведеног решења предлагачи су благовремено изјавили жалбу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о жалби, на основу одредбе члана 16. и 18. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС" бр. 40/15), у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС" бр. 25/82... ("Службени гласник РС" бр. 46/95...55/14), и члана 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/2020), на чију примену упућује одредба члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је нашао да је жалба предлагача неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1 - 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према разлозима побијане одлуке, предлагачи су, преко пуномоћника, поднели дана 01.04.2021. године приговор ради убрзања поступка, Апелационом суду у Београду, у предмету Гж 3799/20, из разлога што тај суд није одлучио о жалби изјављеној дана 10.03.2020. године, против пресуде Вишег суда у Београду П 4011/18 од 26.12.2019. године. Предлагачи су тражили да суд усвоји њихов приговор и утврди повреду права на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Београду П 3977/20, те да наложи поступајућем већу да одмах проведе поступак по жалби и донесе другостепену одлуку. Апелациони суд је, после испитног поступка, донео одлуку којом је приговор предлагача одбио као неоснован, јер се у овом случају ради о сложеном предмету са великим бројем странака и више тужбених захтева, у ком је тужба поднета дана 26.03.2018. године, а до дана подношења приговора ради убрзавања поступка, поступак траје три године и пет дана. Тужиоци су тужбом тражили да суд утврди да је тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених, дискриминаторски поступао према тужиоцима приликом усклађивања и исплате другог усклађивања пензија за 2007. годину, приликом усклађивања и исплате ванредног усклађивања пензије из јануара 2008. године у односу на кориснике цивилних пензија код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених, код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање самосталних делатности и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника, затим да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцима приликом усклађивања и исплате другог годишњег усклађивања пензија из 2007. године и приликом усклађивања и исплате ванредног усклађивања пензије из јануара 2007. године у односу на корисника цивилних пензија код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених, код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање самосталних делатности и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника, а у вези са трошковима за остваривање права која наведене друге три категорије пензионера нису сносиле и који трошкови нису потпуно надокнађени тужиоцима, тако што им је исплаћена ревалоризација до 31.10.2015. године, уместо припадајуће законске затезне камате за читав период код

уговора о вансудском поравнању, или за награде адвокатима код парница за оба усклађивања. Тај тужбени захтев тужилаца је, пресудом Вишег суда у Београду П 4011/18 од 26.12.2019. године, одбијен као неоснован, након одржана два рочишта за главну расправу, дана 03.09. и 26.12.2019. године. Тужиоци су, против првостепене пресуде изјавили жалбу дана 10.03.2020. године, а тужени одговор на жалбу, па су, по изјашњењу тужилаца, списи достављени Апелационом суду у Београду дана 01.07.2020. године, а до дана одлучивања о приговору предлагача, није донета одлука о њиховој жалби.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је Апелациони суд у Београду, анализирајући дужину трајања првостепеног и другостепеног поступка, закључио да предлагачима није повређено право на суђење у разумном року.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумња која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку, у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода ("Сл. лист СЦГ – Међународни уговори бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, ("Службени гласник РС – Међународни уговори" бр. 12/2010 и 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује правна сигурност странака. Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативно, јер се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступање суда, природу захтева, односно значај предмета спора за подносиоца захтева.

У конкретном случају, предмет спора је дискриминација, што значи да се ради о предмету који је, по Закону о дискриминацији, хитан. Међутим, такође се ради о

сложеном случају, јер је тужбу поднело 145 тужилаца, који имају два тужбена захтева, при чему је од дана подношења тужбе, 26.03.2018. године до дана доношења првостепене пресуде, Вишег суда у Београду П 4011/18 од 26.12.2019. године, прошло нешто више од годину и по дана. Укупно трајање поступка од три године и пет дана до подношења приговора предлагача, није неразумно дуг период, посебно када се има у виду опште позната чињенице проглашења ванредног стања због епидемије вируса корона 19, дана 15.03.2020. године, које је трајало до 06.05.2020. године, у ком периоду, у складу са одредбом члана 2. став 1. у вези са чланом 1. Уредбе о роковима у судским поступцима за време ванредног стања проглашеног 15.03.2020. године ("Службени гласник РС" бр. 38/20-ступила на снагу дана 20.03.2020. године), рокови за изјављивање правних лекова, правних средстава или за предузимање других процесних радњи у поступцима нису текли. Уредба је престала да важи дана 06.05.2020. године, на основу члана 2. Закона о важењу уредбе, коју је Влада, уз супотпис председника Републике Србије, донела за време ванредног стања и коју је Народна скупштина потврдила ("Службени гласник РС" бр. 65/20).

Наводима жалбе предлагача о томе да је овом предмету морала да буде посвећена посебна пажња због „чињенице да се ради о претпостављеној масовној дискриминацији више десетина хиљада грађана (корисника војних пензија у односу на кориснике цивилних пензија), а конкретно 145 тужилаца, од којих већина има преко 70 година живота“, не доводи се у сумњу правилност ожалбеног решења. У овом случају, судови су поступали са пажњом која је прописана за хитне предмете тако што није било периода неактивности нити је поступак дуго трајао, јер је предмет, у првом степену, решен у периоду краћем од две године, а поступак по жалби, пред другостепеним судом, траје краће од годину, које време обухвата и период проглашења ванредног стања због епидемије вируса корона 19, у трајању од два месеца.

Предлагачи у жалби указују да је прво припремно рочиште првостепени суд заказао након 13 месеци и 17 дана од подношења тужбе и да је од изјављивања жалбе (10.03.2020. године) до достављања жалбе Апелационом суду у Београду (01.07.2020. године), протекло три месеца и 21 дан, те да је то непримерено дуго имајући у виду да се ради о хитном поступку. Међутим, та чињеница није битна у овом конкретном случају, имајући у виду да је мерилима за оцену трајања суђења у разумном року, прописаним одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано да суд при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважава све околности предмета суђења, између осталог, целокупно трајање поступка. У том смислу, целокупно трајање овог поступка од укупно три године у првостепеном и другостепеном поступку, не прекорачује границе поступања суда у разумном року, у овој врсти предмета, па право предлагача на суђење у разумном року, није повређено.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке, донео применом одредбе члана 18. став 1. и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, имајући у виду да предлагачи нису успели у жалбеном поступку, па им не припада право на накнаду трошкова тог поступка.

Судија
Гордана Комненић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић